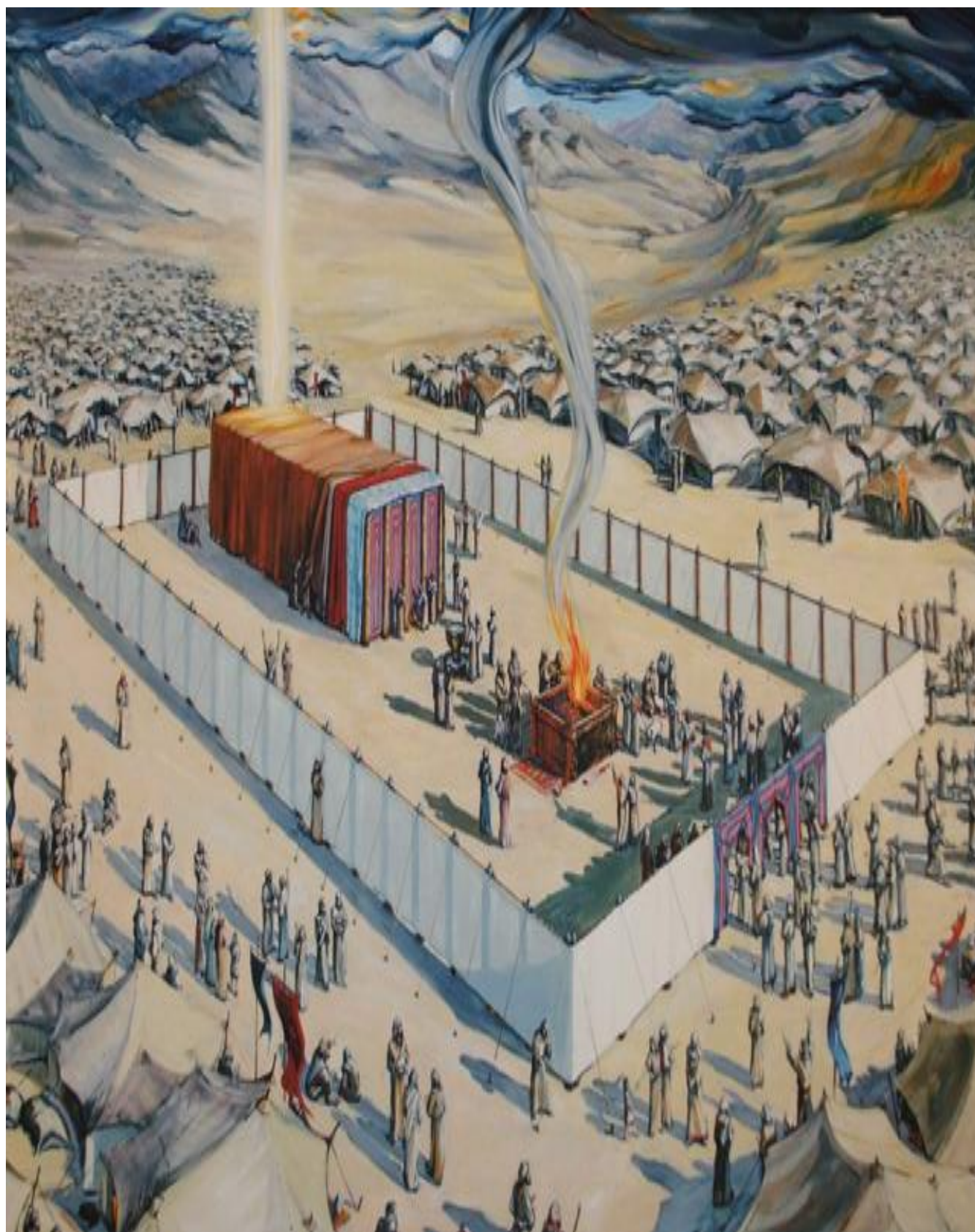

Hwenu Jε Nukɔn nŭ Klisu

Hlandɔlf Dunn

Biblu WayWema ɔ́etɔ́n

Togan sin gbediqe

Biblu Way Wema ɔ́etɔ́n tɔ́n ɔ́, sinsenzɔ́ Biblu tɔ́n e ma nɔ́ ba lè ǎ é ɔ́é wɛ. Nũ taji e jí é nɔ́ sɔ́ ayi ɔ́ó é wɛ nyí ten enteneti tɔ́n le kpo wema e ɔ́ò alokan jí le é kpo e ɔ́ò Azɔ́ɔ́sa Nũnywe Biblu Tɔ́n Ɖò Togudo É. Nũ e gbé nya wɛ IBKI ɔ́è é wɛ nyí ɔ́ meɔ́ebũ e jló na kplɔ́n nũ dó Mawu kpo jló Tɔ́n kpo wu é ni mɔ́ nũkplɔ́nme Biblu tɔ́n le. Azɔ́mevi le ɔ́o na yi Institut ɔ́ bo na mɔ́ wema alo diplôme ƉO ƉO. È sixu kplɔ́n nũkplɔ́nme ene le ɔ́ò Enteneti jí aló ɔ́ò azɔ́ɔ́sa le me, gbɔ́n Zoom jí, yí ye dó alokan le jí, sé ye dó e-mail jí, zín ye, aló me ɔ́okpo ɔ́okpo, gbɛ́ta le, aló sinsen le sixu zán ye ɔ́ò wendagbejjilazɔ́ yetɔ́n me. IBKI nyí tutoblonunu e è yí gbè na é ɔ́é ǎ.

Mí dó wusyen lanme nú wɛ ɔ́o a ni kplɔ́n Biblu towe bo na dó tuɔ́n lee nũ e è ɔ́o ɔ́ò nũkplɔ́nme ene le me é aló ee è mɔ́ ɔ́ò fí ɔ́evo le é sɔ́gbɛ gbɔ́n é. "Commentaires" e è nɔ́ xle ɔ́o nukplɔ́nme Institut International de la Connaissance Biblique (IBKI) me le ɔ́, linlin me e wlan le alo me e xò ye kplé le é tɔ́n wɛ. Hwehwe ɔ́, linlin le nɔ́ mɔ́ tenme ɔ́ò nũkplɔ́nme e è nɔ́ sè le é, video le kpo wema le kpo me, gɔ́ nú tinme Biblu tɔ́n le me; bɔ́, ɔ́ò nũkplɔ́nme wenjlatɔ́ le, sinsenzɔ́watɔ́ le, pastɔ́ le, vɔ́sanúxwémawutɔ́ le kpo kplɔ́nyiji-alavɔ́vi le kpo tɔ́n me.

A ɔ́o na nɔ́ gbéjé xó e me ene le ɔ́o le é, linlin yetɔ́n le kpo nũkplɔ́nme yetɔ́n le kpo bí kplɔ́n hwebĩnu ɔ́o azɔ́ towe wɛ é nyí ɔ́o a ni ba jló Mawu tɔ́n, tuɔ́n bo wà.

Bo na dó tuɔ́n ɔ́o nũkplɔ́nme ɔ́ebũ nyí nugbò à jí hũn, xà liledógbɛɔ́evome Biblu tɔ́n vovo le, bo ba dó nú xókwintintɔ́ Biblu tɔ́n le kpo xókwintinwema Biblu tɔ́n le kpo bá dó tuɔ́n tinme xókwín aló nukɛgbɛ e a ma tuɔ́n ǎ le é tɔ́n. Nɔ́ ɔ́ hwiqéé dó tinme xógbetintɔ́nwema le tɔ́n ɔ́ebũ wu, ɔ́o xógbetintɔ́nwema le nɔ́ na tinme xókwín le kpo xógbetintɔ́n le kpo tɔ́n sín gbè dòdó ɔ́ me kaka je lee è nɔ́ zán ye gbɔ́n ɔ́in é jí.

Tinme xókwín le kpo xógbɛ le kpo tɔ́n nɔ́ huzu ɔ́ò hwenu e ɔ́ò yiye wɛ é. Gɔ́ na ɔ́, è sixu lile xókwín Glekigbe tɔ́n gègè dó xókwín ɔ́okpo me, bɔ́ ene sixu hen tinme dodó ɔ́ gblé.

A ni jó Mawu dó bonu é ni xlé ali we ɔ́ò Xó Mímé Tɔ́n Biblu ɔ́ kpinkplɔ́n me.

IBKI nɔ́ na gbè bɔ́ è nɔ́ yí nũkplɔ́nme yetɔ́n le bí mlémle bo nɔ́ lé ɔ́é ye tɔ́n nú nũ e ma nyí ajɔ́wiwa tɔ́n ǎ le é. Mi ma ɔ́i xesi bo má wema le aló nũkplɔ́nme le ó, amɔ́, mi ma sà, ɔ́yɔ́ ye, aló yí akwe ó.

Randolfu Dunn, Gǎn

Kàn nũ byɔ́ mí:info.IBKI.glensigbe@gmail.com

Enteneti tɔ́n:IBKI-Glensigbe.html

Hwenu Je Nukɔn nú Klisu

Ɖiɖe kpo Jíyiyi kpo

Nùkplɔnklɔn 1g5 >

"Ɖo bíbémé s, Mawu ɖó jínukúnsin kpódó ayíkúngban kpó. Din s, ayíkúngban s ɖo vɔ, ablu ɖo tɔ s jí, bɔ Yesinsɛn Mawu tɔn ɖo xixo wɛ ɖo sin s jí. Mawu ɖɔ: 'Wěziza ní tíin,' bɔ wěziza s tíin" (Bíbémé 1:1-3). Hwenu e Jaan 1:1-3 ɖɔ, "Ɖò bíbémé s, Xó s ko tíin, bɔ Xó s ɖò Mawu gón, bɔ Xó s nyí Mawu. É ɖò Mawu gón ɖò bíbémé. Gbɔn é jí wɛ è bló nũ lɛ bí ɖè; é mɛvo s, è bló nũ ɖebũ ɖò nũ e è bló lɛ é mɛ ă." Nũ ɖokpó e gbɛtɔ tunwun dó bíbémé wú s wɛ nyí nũ e Mawu sɔ bó ná ɖe xlé ε é. Nùkplɔnmɛ "mɛ e kplɔn nũ lɛ é" tɔn lɛ ɖó kúnnuɖɛnú ă, bɔ hwɛhwɛ s, ye nɔ klán gbè xá nũ e è ko ɖè xlé lɛ é.

Azãn gudogudo tɔn e jí è wlan nũ dó ɖò Bíbémé 1:26-27 mɛ é wɛ nyí "Mawu ɖɔ: 'Mi nú mĩ ni bló gbɛtɔ ɖó ɖiɖe mĩtɔn jí, bo cí mĩ ɖɔhun, bonu ye ni ɖu ace dó hwɛví e ɖò xù mɛ lɛ é kpo xɛ e ɖò jɔmɛ lɛ é kpo jí, kanlin lɛ, ayíkúngban s bí jí, kpo kanlin e nɔ zɔn ayíkúngban jí lɛ é bí kpo jí.' Éné s wú s, Mawu dá gbɛtɔ ɖó akpajlé é ɖésúnɔ tɔn mɛ, bó dá súnnu kpódó nyɔnu kpó ɖó akpajlé Mawu tɔn mɛ; Nũɖíɖó éné s gbɔn vo nú nũɖíɖó tɔn ɖè lɛɛ bí ɖó è bló gbɛtɔ s ɖó Mawu sín akpajlé jí, ɖo akpajlé tɔn mɛ. Gbɛtɔ nyí Mawu sín ɖiɖe pépépépé ă. È dá gbɛtɔ lan kpo hun kpo bɔ Mawu nyí gbigbo.

Mawu sɔ gbɛtɔ ɖó nũɖíɖó e kpo lɛɛ tɛntin, bónú é ná kp'ace dó yě jí, bó ná lɛ ɖó ace dó yě jí. É ɖɔ nú nya Adamu ɖɔ é ni w'azɔ bo kpé nukún d'ewu. "Mawu Mavɔmavɔ ɖɔ nú gbɛtɔ s ɖɔ: 'A sixu ɖu atín e ɖò jikpá s mɛ lɛ é bí sín sínsɛn, amɔ, a ɖó na ɖu atín e nɔ zɔn bɔ è nɔ tuùn nũ ɖagbe kpo nũ nyanya kpo é sín sínsɛn ă, ɖó enyi a ɖu s, a na kú dandan'." (Bíbémé 2:16-17)

Awovi sɔ dan sín ninɔmɛ bo na dó tɛn Evu kpɔn, lobo ɖ'adingban n'í. "Ée nyɔnu s mɔ ɖɔ atín sínsɛn s nyɔ ɖu, bó nyɔ kpɔn, bó lɛ nyɔ kpɔn nú nũnywé s, é yí ɖé bó ɖu. É lɛ ná asú tɔn e ɖo kpó xá ε s, bɔ é ɖu." (Bíbémé 3:6)

Jaki tinmɛ lee metɛnkɔn s nɔ yì gbɔn é ɖɔ: "Amɔ, mɛ ɖokpo ɖokpo nɔ tɛn mɛ kpɔn hwenu e jlɔ nyanya éɖesunɔ tɔn dɔn ε bo dɔn ε wá é. Enɛ gudo s, enyi jlɔ nyanya s mɔ xò s, é nɔ jì hwɛhuhu; bɔ hwɛhuhu s, hwenu e é sù é s, é nɔ jì kú." (Jaki 1:14-15)

Nú Evu s, atín sínsɛn s nyɔ kpɔn bo lɛ nyɔ kpɔn bo na dó bló bɔ é na ɖó nũnywɛ có, tónúmase ka nɔ jì nũ. Ɖò ninɔmɛ elɔ mɛ s, nũ e mɛ é tɔn kɔ dó é tlolo. Amɔ, ɖò ninɔmɛ ɖé lɛ mɛ s, è sixu mɔ hwɛhuhu s kaka je hwɛɖiɖɔ hwenu e mɛɖé na kpé nukún dó Mawu wu é ă. È ɖè ye sín paladisi mɛ bo kplá ye yì tò e mɛ azɔsyɛnsyɛn kpo wuvɛ kpo ɖè é ɖé mɛ. Mawu ɖɔ nú dan s ɖɔ: "Ɖó a bló mɔ s, è dó nu we hú kanlin lɛɛ bí kpódó kanlin zunkan mɛ tɔn lɛɛ bí kpó! A na nɔ zunfan adɔgo towe jí, bó ná nɔ ɖu kó ɖo gbɛ towe bí mɛ. Un ná sɔ kentɔ ɖó hwi kpódó nyɔnu s kpó tɛntin, bó ná sɔ ví towe kpó ví tɔn kpó tɛntin; é ná xúxú ta towe, bɔ a ná xúxú'. Mawu Mavɔmavɔ ɖɔ nú nyɔnu s ɖɔ: 'Un ná bló bɔ wũvé ɖaxó ná wá nú we hwenu e a ɖo ví ji wɛ é; É ɖɔ nú Adamu ɖɔ: 'Ɖó a ɖótó asi towe, bó ɖu atín sínsɛn e un ɖɔ nú we ɖɔ: 'A ma ɖu sínɛn tɔn ó' s, è dó nu ayíkúngban s ɖó hwi wú, bɔ a nã ɖu wũn kpódó zunkó kpó nú we ɖo gbɛ towe mɛ. nũɖuɖu káká bɔ a nã lɛ kɔ wá kó mɛ, ɖó kó mɛ wɛ è ɖè we sín; (Bíbémé 3:14-19)

Kpodó hwɛhuhu éné kpó s, yě mɛ wɛ lɛɛ bí. **Adamu kpo Evu kpo klán gbè xá Mawu bo ɖó hudo bo na lɛvɔ wá kplé xá ε. Hwɛɖɔxɔsa enɛ na byɔ ɖɔ è ni savɔ maɖóblɔ ɖé dó tótítlí sín hwɛ e ye hu é tame.**

Nùkanbyo lɛ

1. Nũ ɖokpó géé e Mawu ná Adamu é wɛ nyí ɖɔ é ní ma ɖu atín e nɔ zɔn bɔ è nɔ tuùn nũ ɖagbe kpódó nũ nyanya kpó é sín sínsɛn ó.

Nugbo ____ Adingban ____

2. È dá Adamu, enɛ wu s, gbɛtɔ lɛ bí.

- A ____ Mawu dphun péé.
 B ____ kanlin devo e no gbaje jhohn le bi dphun. C
 ____ dò Mawu sín akpajle me.

3. Ewu mo nukunnú je wu dph emi kún dó na du atín e no zón bo è no tuùn nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo é sín sínsén ó ă. Nugbo
 ____ Adingban ____

4. Adamu kpo Ewu kpo hu hwe dó .

- A ____ ye du atín sínsén e è gbé é dó xove dò sinsin ye we.
 B ____ awovi e dò dan sín ninome me é hen ye gannugánnú bo ye du atín sínsén e è gbé é. C ____
 ye tlitó nú Mawu gbón metenkpon le jijladó kpo atín sínsén e è gbé é duqu kpo gblame.

5. Dó Ewu du atín sínsén e è gbé é wutu ɔ, Adamu sɔ dó nũ devo bo na wà ă, lee Mawu bló Ewu n'í gbón é.
 Nugbo ____ Adingban ____

Gbetɔ Nukontɔn ɔ

Nũkpɔnkɔbɔn 2gɔ ɔ

Adamu kpo Ewu kpo

Ewu tuùn dph Mawu gbé nú emi dph emi ni ma du atín e jí è no tuùn nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo dè é sín sínsén ó, bo jó jlò emitɔn le dó, bo du atín sínsén ɔ, lobo na dé Adamu bo é lo du. Awovi e cí dan dphun é we dɔn yě dó hwehuhu me. Tónúmase sín nũwiwa ene zón bo è nya ye sín Palaɔsi ɔ me, é we nyí jikpá Eɔeni tɔn me, bo lé mo wuvě devo e hwehuhu yetɔn jì le é. Nũ e me é tɔn ko dó le é we nyí kínlán xá Mawu, wuvě kpo kú kpo.

Wuvě dɔxó hugãn e ye dó é sixu ko nyí hwenu e Kanyée dɔkpo hu ví tɔn Abeli é. Hwehuhu ko dò fine cobɔ è hu me ɔ dó Kanyée sín ayi mé bo lé nyí Mawu tɔn ă. Kanyée kpódó Abélu kpó bí we sá vɔ nú Mawu. Amɔ, Kanyée sin xome, dó Mawu yí vɔ e Abeli xwlé Mawu é, bo é gbé.

Kanyée kpódó Abélu kpó

Dò Eblée le 11:4 me ɔ, mí xà dph nũɔɔɔi we zón bo Abeli sá vɔ. Din ɔ, nũɔɔɔi ɔ jinɔn nũnywe kpódó wãn yíyí kpó jí. Ene wu ɔ, nũwiwa Abeli tɔn kpo linlin tɔn kpo nyó Mawu nukúnme bo Kanyée tɔn ka nyó Mawu nukúnme ă. Mawu dph dó vɔsisa Kanyée tɔn wú dph "nú a wa nũ dagbe ɔ, Mawu ná yí we ă? Amɔ, nú a ma wa nũ dagbe ă ɔ, hwehuhu dph hɔn towe nu, é jló we, amɔ, a dó ná du dph jì tɔn." (Bíbe me 4:7)

Ene wu ɔ, é cí dph nũ e Kanyée xwlé me é kún sɔgbe ó dphun alò linlin tɔn kún sɔgbe ó dphun, alò ye me wè le bí we sɔgbe ă. É sixu ko ma xwlé nũ dagbe hugãn e é dó é ă, é sixu ko xwlé nũ e è ma yí gbè na ă é dé alò é xwlé nũ e è byɔ é pépépépé, amɔ, é ka dó linlin devo ze wanyiyi nú Mawu wu. Ninome ɔ na bo tle gbón deɔ ɔ, é vívì nú Mawu ă bo Kanyée tuùn nũ e wu é nyí mɔ é. Ði tódɔnnúme ɔ, ayikúngban ɔ na na sínsén n'í ă bo é na huzu me e no dph zɔnlin gbón fifá me é dé.

Nɔwée

Mawu dph nũ e Nɔwée dó na wà bo na dó hwlen hwejjɔn le gán bonu sinvɔgbe e dò sisekpo we é ma na kú ă é nú Nɔwée. É dò wen dph alixléme ene le cí nũ e ma ko tɔn kpón ă é dphun, amɔ, ye dò wen tawun. Nɔwée tle sixu ko kanbyɔ é dée dph nẽ tɔjihun e è sɔ atín alɔkpa dɔkpo géé dó bló bo é dɔga, gbló bo lé yí jì sɔmɔ bo fleteli kpo hɔn kpo dɔkpo géé dò fine é ka sixu hwlen emi kpo xwédo emitɔn kpo gán gbón à jí. Amɔ, é je tɔjihun ɔ bló jí tlolo bo gb'akpá nú me devo le dó nũ e gũfínfɔn kpo hwehuhu kpo sín gbézán yetɔn na jì le é wu. Ðò Eblée le 11:7 me ɔ, mí xà dph "Nũɔɔɔi e Nɔwée dó é we zón bo hwenu e è dph nũ e é ma ko mɔ ă le é ɔ, é bló tɔjihun dé, bo na dó hwlen xwédo tɔn gán.

Nũdè kpinkɔbɔn

Kaka je din ɔ, dò wemata ayizén kpowun me dò wema nukontɔn Biblu tɔn me ɔ, mí ko mo ninome atɔn bo **.gbetɔ le tlitó nú sɔn Mawu tɔn le .jlò yedesusɔn tɔn le dɔy .;** me dɔkpo tlitó dó é nyó nukún me bo lé nyí nũ e è na jló é dé bo na dó bló bo ye na dó nũnywe, me dɔkpo tlitó gbón vɔsisa dé xwlé me gblame, sinsen-biblo sín nũwiwa dé, ee ma nyó Mawu nukúnme ă é bo gbɛta dɔkpo tlitó dó linlin kpo linlin ayi yetɔn tɔn kpo nyla hwebínu.**É vé nú Mawu .**dò ninome le bí me ɔ, ye no dá hwe nú nũwiwa yetɔn le sɔgbe xá nũgbododó tɔn, Xó tɔn. Mawu hwejjɔn e nyí me e dá ye é we sɔ nũ e na tɔn sín nũwiwa yetɔn me bo é mo dph é jexa le é dó te.

Nùkanbyo le

1. È yí gbè nú vɔsisa Kanyée tɔn ă, dọ .

A _____ vɔ jinukún tɔn wɛ é nyí hú kanlin vɔ B _____ Kanyée setónú ă, mɔ̄ mɛ ɔ, é hu hwɛ kpo vɔ tɔn kpo C _____ é hen nũ ɖagbe hugăn ɔ dọ éđée jí
D _____ è dè xlé ă .

2. Nɔwée xwedó tito Mawu tɔn bo sɔ linlin tɔn dọ Mawu tɔn tenme ă. Nugbo _____ Adingban _____

3. Nùdidi Nɔwée tɔn jinjɔn .

A _____ lee nũ cí n'í dọ nũ e Mawu ba é wu é.
B _____ linlin mɛ ɖevo tɔn dọ nũ e Mawu ba é wu.
C _____ nunywe nu nuɖe Mawu ɖɔ Emi jlo ɔ.

4. É nɔ vé nú Mawu hwenu e mɛ e é dọ bo é cí é ɖɔhun léɛ ma se tónú ă é.
Nugbo _____ Adingban _____

5. Nũ ɖebũ nɔ tɔn ɔ dọ gũfínfón kpo tónúmase nú Mawu kpo mɛ ă.
Nugbo _____ Adingban _____

Nũ E Ye Sɔ É .

Nùkplɔnkplɔn 3gɔ ɔ

Nɔwée nyí nya hwɛjjɔkɔ ɖé bo setónú nú Mawu. Gbɔn nũdidi gblame ɔ, é bló tɔjihun ɖé bo hwlen gbetɔ le sín kún súsú dọ nú ye. Ee tɔjihun ɔ fó gudo é ɔ, Nɔwée kpo xwédo tɔn kpo byɔ tɔjihun ɔ mɛ bo Mawu bló bo kanlin e nɔ gbɔje jɔhɔn le é byɔ tɔjihun ɔ mɛ. Ée Mawu sú hɔn ɔ gúdo ɔ, é hun tɔsisa gɔngɔn léɛ kpódó fleteli séxwé tɔn léɛ kpó, bónú sin ná gó ayíkúngban ɔ jí. Azăn kpo sun kpo gudo ɔ, sin ɔ ɖekpo. Ene gudo ɔ, Nɔwée, xwédo tɔn kpo kanlin le kpo tɔn sín tɔjihun ɔ mɛ.

Tlolo jen Nɔwée bló vɔsakpe ɖé, bo savɔ lobo sɛn Mawu. Vɔsánú éné ɔ nyɔ Mawu nukún mɛ "Mawu Mavɔmavɔ se wăn ɖagbeɖagbe ɔ, bó ɖɔ dọ ayi tɔn mɛ ɖɔ: 'Un sɔ ná dónu ayíkúngban ɔ gbedé dọ gbetɔ léɛ wú ă, un sɔ ná sú kún dọ nú nũdíđó e ɖo gbɛ léɛ bĩ gbedé ă, un sɔ ná sú kún dọ nú nũɖogbe léɛ bĩ gbedé ă, lě e un ko nɔ bló gbɔn é ă. zăn kpo kéze kpo na nɔte gbedé ă.'" (Bĩbẽmɛ 8:21-22) Mawu lé na alixléme alɔ gbediɖe ɖé le (Bĩbẽmɛ 9:3-7):

- Nũ e dọ gbè bo dọ yiyi wɛ le é bĩ na nyí nũduɖu nú we .
- Lě e un ná atín e ɖo ama mɛ léɛ mi gbɔn ɔ, mɔ̄ ɖokpó ɔ wɛ un ná nũ bĩ mi din, .
- Amɔ̄, mi dọ na ɖu lan e mɛ hun tɔn kpó dọ é ă.
- Bɔ hun gbɛ towe tɔn ɔ, un ná byɔ akwé nú we dandan. Un ná byɔ nũ e kanlin léɛ ɖokpó ɖokpó byɔ é. Mɛ ɖokpó ɖokpó ná byɔ gbɛ nɔzo tɔn sín axɔ ɛ.
- Mɛ e kɔn gbetɔ sín hun kɔn nyi ayí ɔ, gbetɔ wɛ ná kɔn hun tɔn kɔn nyi ayí; dọ Mawu bló gbetɔ dọ akpajlé Mawu tɔn mɛ.
- Midɛ léɛ ɔ, mi ji, bó sukpó; mi gba kún ɖo ayíkúngban ɔ jí, bó gba kún. Ene gudo ɔ, Mawu je akɔ xá Nɔwée kpo nũɖogbe le bĩ kpo. Hwehuhu lévɔ xúxú hɔn ɔ hwenu e Hamu ma dọ sísí nú tɔ tɔn ă é bo ene wu ɔ, è dọ nu i ɖɔ é ni huzu kannumɔ nú nɔví tɔn le.

Đò Hlɔmanu le 1:28-32 mɛ ɔ, "Ée ye ma mɔ ɖɔ é kún jɛxa ɖɔ emi ni hen Mawu tuuntuùn ó é ɔ, Mawu jó ye dọ bo ye nɔ wà nũ nyanya, bo ye nɔ wà nũ e ma sɔgbɛ ă le é, bo nũnyanyawiwa, nũnyanyawiwa, nũnyanyawiwa, nũnyanyawiwa, nũnyanyawiwa. Ye nɔ ɖɔ xó nyanya dọ mɛ wu, bo nɔ gbé wăn nú Mawu, bo nɔ lin tame dọ nũ nyanya wiwa jí;

dó dɔkpo ɔ, é na dɔ wɛn dɔ akpá Mawu tɔn kpo nɔ̀dɔ̀dɔ̀ yetɔn kpo wɛ zɔn bɔ é je tɔbɔ ǎ. (Eblée lɛ 11:11-12)

Ablaxámu húzú tɔ̀gbó akɔta gɛ̀gɛ̀ tɔn, bɔ è nɔ̀ yɔ̀l ɛ̀ dɔ̀ é nyí tɔ̀gbó mɛ e nɔ̀ gbejí nú Mawu lée tɔn. É dɔ̀ adingban hú azɔn dɔkpo. Hwenu e Mawu kpé é ́, é lɛ̀ kɔ̀ sín hwe tɔn lée gúdo, bó dɔ̀ nɔ̀ n'i, bó dɛ̀ji dɔ̀ wú tɔn. Gbɔn Ablaxamu, Izaki kpo Jakɔbu kpo sín kúnkan mɛ ɔ, hwɛngantɔ̀ dɛ̀ na wá gbè ɔ mɛ bo na hwɛn gbejinɔ̀tɔ̀ tónúsétɔ̀ lɛ gán.

"Hwenu e Ablámu dɔ̀ xwe kanwe-nukún-ene é ́, Mawu Mavɔmavɔ tɔn dɔ̀ jí tɔn, bó dɔ̀ n'i dɔ̀: 'Nye wɛ nyí Mawu Nɔ̀bɔ̀wúkpétɔ̀ ́, dɔ̀ zɔnlin dɔ̀ nukɔn ce, bó ma dɔ̀ hwe dɛ̀bɔ̀ ó. Un ná hɛn akɔ̀jije ce dɔ̀ te dɔ̀ nye kpó hwi kpó tɛntin, bó ná bló bɔ mi ná sukɔ̀ dɛ̀sú.'" (Bíbẽmɛ 17:1-2) Akɔ̀jije ́, è sɔ̀ dɔ̀ wuntun jí nú Ablaxamu's macircles God's all. Cobonu ye na jí vɛ̀ lɛ é kpo xwè kanweko mɔ̀kpan je nukɔn nú hwenu e è na Mɔ̀yizi Sɛn ɔ é kpo ɔ, nɔ̀ ene je. Xwe dɔkpo mɔ̀gúdo ́, è jí Izaki, bɔ Ablaxámu gbo ada n'i azɔn tantɔ̀ngɔ̀ ́ gbe lɛ e akɔ̀jije ́ dɔ̀ gbɔn é.

Nukɔnme hwenu e Izaki wá nyí mɛxo é ɔ, Mawu dɛ̀gbe nú Ablaxamu dɔ̀ é ni sɔ̀ Izaki dɔ̀ savɔ̀ na. Nɔ̀ ene tɛn nɔ̀dɔ̀dɔ̀ Ablaxamu tɔn kpɔ̀n. Ablaxamu lin dɔ̀ dɔ̀ Mawu na emi Izaki hwenu e é kpo Sala kpo ma sixu jí vɛ̀ sunnu dɔ̀ agbaza lixo ǎ é wutu ɔ, emi sixu fɔ̀n Izaki sín kú bo na dɔ̀ dɛ̀ akpá emitɔn.

Ete ka dɔ̀ taji sɔ̀mɔ̀ dɔ̀ kancica ene e dɔ̀ Mawu kpo Ablaxamu kpo tɛntin é mɛ? Nukɔntɔn ɔ, Mawu byɔ̀ gbejininɔ̀ tónúsise tɔn. Gbɔn nɔ̀dɔ̀dɔ̀ Ablaxamu tɔn gblame ɔ, akpá e Mawu dɔ̀ dɔ̀ emi na hun ali nú gbɛtɔ̀ bɔ é na dóhwe gbɔ xá emi é bé. É na je wè kaka je xwè mɔ̀kpan gudo hwenu e Jezu Nazaletinu ɔ, gbɔn gbejininɔ̀ tónúsise tɔn bí mlémlé gblame ɔ, na sɔ̀ éqée jó bo na dɔ̀ súnsún hwe gbɛtɔ̀ lɛ tɔn lɛ é. É gbɔn Izáki jí; **akpádídó vɛ̀ ́**; é nyí Isimayeli nukɔngbéví tɔn ǎ, dɔ̀ akɔ̀jije ɔ na kpó dɔ̀ te lee Jezu gosin kúnkan Izaki tɔn mɛ gbɔn Davidi jí é.

É nyí **Akpá Mawu tɔn** .dɔ̀ Ablaxámu jí wɛ Mawu ná xo dɛ̀ dɔ̀ togun e dɔ̀ ayíkúngban jí lée bí jí. Ene wu ɔ, t. **ali e nu gbɛtɔ̀ lɛ sixu mɔ̀ hwɛsɔ̀ke mɛ dɛ̀ é dɛ̀ dɔ̀ fí ǎ. Akpá dɛ̀ wɛ bo lɛ̀ nyí nɔ̀ e kàn linlin, nɔ̀dɔ̀dɔ̀ kpo tónúsise nú Jezu, Klisu, Xó tɔn, Wɛn Hwɛdɔ̀xɔsa ɔ tɔn é kpo.**

É dɔ̀ na kpaca mɛ sɔ̀mɔ̀ dɔ̀ .**Mawu nɔ̀ kɔn nyɔna dɔ̀ tónúsétɔ̀ gbejinɔ̀tɔ̀ lɛ jí, bo nɔ̀ dɛ̀ tónúmasɛtɔ̀ gũfɔntɔ̀ lɛ sín gũ sɛin.**

Núkanbyɔ̀ lɛ

1. Akpá e Mawu dɔ̀ nú Ablaxamu dɔ̀ kúnkan emitɔn na kɔn nyɔna dɔ̀ gbɛtɔ̀ lɛ bí jí

é ɔ, è na ɛ A ____ dɔ̀ Sɛn Wɔ̀ lɛ nina mɛ gudo.

B ____ hwenu e Ablaxamu sɔ̀ Izaki dɔ̀ savɔ̀ nú Mawu é. C

____ hwenu e é dɔ̀ tɔ̀ tɔn Telaxi gón cobo yì Kanáa é.

2. Akɔ̀ e Mawu je xá Ablaxamu é jinɔ̀n jí ǎ e Ablaxamu dɔ̀ bo na dɛ̀ji dɔ̀ Mawu wu é jí. Nugbo

____ Adingban ____

3. Mawu hwɛn Izaki sín gbe agbaza tɔn gán dɔ̀ nɔ̀dɔ̀dɔ̀ Ablaxamu tɔn kpo tónúsise tɔn kpo wutu.

Nugbo ____ Adingban ____

4. È yɔ̀ Ablaxámu dɔ̀ tɔ̀ gbejinɔ̀tɔ̀ lɛ tɔn, dɔ̀ é dɛ̀ji dɔ̀ Mawu wú. Nugbo

____ Adingban ____

5. Mawu nɔ̀ gbeji bo nɔ̀ dɛ̀ akpá tɔn lɛ.

Nugbo ____ Adingban ____

Hwe syensyen .

Núkpɔ̀nkpɔ̀n 5gɔ̀ ɔ

Dɔ̀ tagba lɛ dɔ̀ kanlinnyitɔ̀ Ablaxamu tɔn lɛ kpo Lɔti e nyí nɔ̀ví tɔn sín vɛ̀ sunnu é kpo tɛntin wutu ɔ, Ablaxamu yí gbè bɔ Lɔti sɔ̀ ayíkúngban tɔn bɔ Ablaxamu na yí xá dɛvo. Lɔti sɔ̀ fí e nyɔ̀ hugɔn dɔ̀ toxo Sodɔmu tɔn kpá é.

"Mawu Mavɔmavɔ dɔ̀: 'Dɔ̀ hwe e è sɔ̀ dɔ̀ Sodɔmu kpó Gomɔ̀ kpó wú ́ sukɔ̀, bɔ hwe e yè hu lée syen dɛ̀sú ́, un ná je te din, bó ná kpɔ̀n dɔ̀ yè wa nɔ̀ lɛ e è sɔ̀ xó dɔ̀ Sodɔmu kpó Gomɔ̀ kpó wú gbɔn é a jí.

(Bíbẽmɛ 18:20-21) Cobonu Mawu na sé wensagun lɛ dɔ̀ bonu ye na sɔ̀ kún dɔ̀ nú Sodɔmu ɔ, é ko dɛ̀ tito tɔn lɛ xlé Ablaxamu bɔ é savo nú Mawu dɔ̀ é ni hwɛn Sodɔmu dɔ̀ hwejjɔnɔ̀ e dɔ̀ fine lɛ é wu.

Amɔ́, ye hwe tawun. Enɛ wu ɔ, wensagun Mawu tɔn e sɔ́ agbaza gbetɔ́ tɔn dó lɛ é tɔ́n dɔ̀ gbadanu hwenu e ye dɔ̀ Sodɔ́mu toxo ɔ me byɔ we é. Ee Lɔ́ti mɔ́ jonɔ enɛ lɛ é ɔ, é tɛdɛ́ jí dɔ́ ye ni byɔ xwé emitɔn gbè dɔ̀ abɔcɔ́nmeji emitɔn glɔ́.

Nũnyanyawiwa Sodɔ́mu tɔn tɔ́n cédɛ́cédɛ́ dɔ̀ nũ e bɔ́ d'ewu lɛ é mɛ; "Cóbónú yě ná mlɔ́ ayí ɔ́, toxo ɔ́ mɛ nu lée, mexó kpódó yɔ́kɔ́vú kɔ́, mɛ e gosín fí bí lée bí, lɛ lɛ́ dó xwé ɔ́. Bɔ́ yě ylɔ́ Lɔ́ti bó dɔ́ n'i dɔ́: 'Fíté mɛ e wá gɔ́n towe zán élɔ́ mɛ lée dɛ? Kplá yě tɔ́n nú mĩ, bónú mĩ ná tunwun yě dɔ́ agbaza mɛ.' Éné ɔ́, Lɔ́ti tɔ́n sín hɔ́ntogbó jí bó yi kpé yě, bó sú hɔ́n ɔ́ dó ta, bó dɔ́ nú yě dɔ́: "Nɔ́ví ce lée mi, kenklen mi ma wa nũ nyanya mɔ́hun ó. 'Kpɔ́n din ɔ́, ví nyɔ́nu we we un dɔ́ bɔ́ yě kó tunwun súnnu ă; kenklen bo gbɔ́ nú má dè ye tɔ́n nú we, bonu a na wà nũ xá ye lee é jló we gbɔ́n é; é nyɔ́ wa ɔ́, ma wa nũ dɛ́bũ nú mɛ éné lée ó, dɔ́ nũ e wú yě wá xɔ́ ce glɔ́ ɔ́ né.' Bɔ́ yě yí gbe n'i dɔ́: "Nɔ́ gũdo!" Éné ɔ́ gúdo ɔ́, yě dɔ́: 'Mɛ élɔ́ wá fí bó ná nɔ́ fí, bó dɔ́ hwe dɔ́ we; din ɔ́, mĩ ná wa nũ xá we hú yě.' Enɛ wu ɔ, ye té dó Lɔ́ti wu syensyen, bo sekpɔ́ bo na gbà hɔ́n ɔ́. Wensagun lɛ ka dlen alɔ́, bo dɔ́n Lɔ́ti byɔ xwé ɔ́ gbè, bo sú hɔ́n ɔ́ dó." (Bíḃḃḃḃ 19:4-10)

Wensagun lɛ tinmɛ nũ e wu è sé ye dó Lɔ́ti é nú Lɔ́ti bɔ́ "Ée zánzán tɛen ɔ́, wensagun lɛ byɔ Lɔ́ti dɔ́ é ni yawu, bo dɔ́ n'i dɔ́: 'Site, bo kplá asi towe kpo ví nyɔ́nu towe we e dɔ̀ fí lɛ é kpo, bonu tódɔ́nnúme toxo ɔ́ tɔ́n ma wá kú we ó.'" ... "'Yawũ, bo hɔ́n yí finɛ. Dó un sixu wà nũ dɛ́bũ ă.' Hwe ko tɔ́n dɔ́ ayíkúngban jí hwenu e Lɔ́ti byɔ́ Sowáa é, bɔ́ Mawu Mavɔ́mavɔ́ sé hwemí kɔ́ myɔ́ kɔ́ dó sín jĩnukúnsin dó Sodɔ́mu kpódó Gomɔ́ kɔ́ jí, bó sú kún dó nú toxo éné lée bí, bó sú kún dó nú toxo éné lée bí, kpódó nũ e dɔ́ ayíkúngban ɔ́ jí lée kɔ́. (Bíḃḃḃḃ 19:15, 23-25)

Mawu dè Adamu kpo Èvu kpo sín jikpá Edeni tɔ́n mɛ dɔ́ tótítlí wu, bo sú kún dó nú gbetɔ́ lɛ bí kpo sin kpo dɔ́ nũnyanyawiwa gbetɔ́ tɔ́n kpo linlin nyanya e dɔ̀ ayi tɔ́n mɛ é kpo wu, ze Nɔ́wée, xwédo tɔ́n kpo kanlin e é sɔ́ lɛ é kpo wu. Din ɔ́, é sɔ́ myɔ́ dó sú kún dó nú Sodɔ́mu dɔ́ nũnyanyawiwa dɔ́xó dɔ́xó lée wú. **É dɔ́ ná dɔ́ wɛxo dɔ́ tótítlí kpódó nũnyanyawiwa kɔ́ kún nɔ́ yí gbe nú Mawu ó bɔ́ mɛ e nɔ́ wa nũ mɔ́hun lée lɔ́mɔ́ ná sú kún dó nú yě, afi nú yě jó nũnyanyawiwa yětɔ́n lée dó, bó se tónú nú jlɔ́ Mawu tɔ́n.**

Nùkanbyɔ lɛ

1. Hwehuhu tɛ ka syen sɔ́mɔ́ bɔ́ Mawu wá gbeta ɔ́ kɔ́n bo na sú kún dó nú Sodɔ́mu? A

___ Adɔ́gbigbo

B ___ Awovi sinsen C ___

Sunnu kpo nyɔ́nu kpo

2. Lɔ́ti sɔ́ ayikungban e dɔ̀ Judéen tɔ́ ɔ́ sín zánzánhweji é dɔ́ .

A ___ é jló gbezán toxo mɛ tɔ́n e Sodɔ́mu kpo Gomɔ́ kpo nɔ́ xwlé mɛ é. B ___

é kpo Ablaxamu kpo lee ye dɔ̀ jlɛ dɔ́ we hwebĩnu gbɔ́n é.

C ___ ayikungban ɔ́ cí ayikungban dɔ́gbe ɔ́

dɔ́hun. D ___ Biblu dɔ́ mɔ́ ă.

3. Tónúmase nú Mawu dɔ́n tagba lɛ wá A

___ dɔ̀ jikpá Edeni tɔ́n mɛ.

B ___ kpodo gbetɔ́ lɛ kpo dɔ́ Nɔ́wée hwenu. C ___ dɔ̀

toxó Sodɔ́mu kpo Gomɔ́ kpo tɔ́n lɛ mɛ. D ___ nũ e dɔ̀

aga lɛ é bí.

4. Mɛ dɛ́dɛ́ tén kpɔ́n bo na hen mɛ [wensagun] e wá ba Lɔ́ti kpɔ́n lɛ é kedɛ́ we è sú kún dó nú xá e lelɛ́ dó Sodɔ́mu kpo Gomɔ́ kpo é.

Nugbo ___ Adingban ___

5. Ablaxamu savo nú Mawu dɔ́ é ni hwlen Sodɔ́mu kpo Gomɔ́ kpo gán, dɔ́ hwejijɔ́n e dɔ̀ toxo enɛ lɛ mɛ lɛ é wu.

Nugbo ___ Adingban ___

Mawu yɔ Ablaxámu hwenu e é ɔ Wúu, ɔ Kaludée yíkúngban jí é ɔ é ní yi to línlín dé me. É ɔ fí dèbù bó ná yɔ ɔ xwé ã; akpá dé kpowun we é dó ɔ kúnkan tɔn na ɔ xwé gbè ɔkpo. Kúnkan Ablaxamu tɔn le na wá huzu kannumɔ Ejipu tɔn le. Mawu gbɔn Mɔyizi jí bó hwéén yè gán sɔn kannumɔgbenu, bó yi to e nyí gù yè tɔn é me, to e me Ablaxámu gbɔn é. Ene ɔi hwenu klewun e mí nɔ ayikúngban jí fí ɔ nũnyanyawiwa tentin bo nyí kannumɔ nú hwéhuhu é tawun. Mawu ná gbɔn Klísu jí bó ná ɔe mí sɔn hwéhuhu sɔn kannumɔgbenu, bó ná kplá mí yi xwé dé gbe ɔ séxwé. Tomeyiyi yetɔn bé ɔ tò línlín ene e nyí Ejipu é me, bɔ Jakɔbu sɔn ví sunnu le wà xesi nú nɔví tɔn kpeví Jozefu, hwenu e ye sà ε nú Isimayeli sɔn gbèta e nyí nukɔngbeví Ablaxamu tɔn sɔn kúnkan é dé é. Ye sà ε b'ε nyí kannumɔ dé, bɔ ene gudo ɔ, ye flú Jakɔbu bɔ é ɔi ɔ kanlin gbè tɔn dé we hu Jozefu. Flín ɔi Jakɔbu ko flú tɔ tɔn lɔmɔ bo na dó mɔ nyɔna dé. Jozefu nɔ gbeji nú Mawu bɔ Mawu zán ε ɔ tito tɔn me bo na dó ɔ akɔta hlɔnhlɔnɔ dé sɔn Ablaxamu sɔn kúnkan me. Nũ ene na je ɔi kannumɔgbenu nú xwé mɔkpan ɔi togun e nɔ sèn nũ e è dá le é, bo ma nɔ sèn Mawu Nũbɔwukpétɔ ɔ ã é tentin gudo.

Ée Mɔyizi bló xwe afɔwe (400) ɔi Ejípu ɔ, è ji i. Mejitɔ tɔn léε gbé sɔn e axósú ɔ ɔe ɔi émí ná hu ví ɔ é, bó sɔ ε hwlá. Ye wà nũ jɔjɔ gbɔn jɔlɔ e ye ɔi bo na tɔlító nú gbediɔ Falawɔ tɔn, bo na tɔlító nú Mawu tɔn é gblame. "Nùɔiɔi we zɔn bɔ mejitɔ Mɔyizi tɔn le hwla ε nú sun atɔn ɔi jiji tɔn gudo, ɔi ye mɔ ɔi é kún nyí ví yaya dé ó, bo ka ɔi xesi nú sɔn axɔsu ɔ tɔn ã." (Eblée le 11:23) Ví nyɔnu Falawɔ tɔn e kú nũblawu n'í é mɔ Mɔyizi. Mɔyizi sɔn nɔví nyɔnu yɔ nɔ tɔn bɔ "Falawɔ tɔn sɔn ví nyɔnu ɔ ɔi n'í ɔi: 'Yi ví éls bó ná anɔ n'í nú mì, bɔ un ná sú akwé we.' Éné ɔ wú ɔ, nyɔnu ɔ zé ví ɔ bó ná ε anɔ, bó kplá ε yi jó nú axósú ɔ sɔn ví nyɔnu ɔ, bɔ é sun nyí i ɔi Mɔyizi. (Tíntɔn 2:9-10)

Đò Eblée le 11: 24-27 me ɔ, mí xà ɔi "Nùɔiɔi e Mɔyizi sù é we zɔn bɔ é gbé ɔi è ni ma yɔ emi ɔi Falawɔ tɔn sɔn ví nyɔnu sɔn ví ó. É yí gbè ɔi è ni ma wà nũ xá emi xá togun Mawu tɔn ó, é nyó hú ɔi emi ni ɔi viví hwéhuhu tɔn nú táan klewun dé. ɔi é ɔi te kpɔn ajɔ e é ná mɔ é. Ee Mawu kplɔn ε Ejipunu le sɔn ali le bí nú xwé kandé gudo é ɔ, é lé kplɔn Mɔyizi nú xwé kandé ɔi devo bɔ é nyí kanlinnyitɔ cobo yɔ ε ɔi é ni kplá Ablaxamu sɔn kúnkan le sɔn kannumɔgbenu bo na kplá ye yí tò e sɔn akpá é dó nú Ablaxamu, Izaki kpo Jakɔbu kpo sɔn hwenu línlín ɔi é me. Đó kannumɔ xóxó ene le ma ɔi nũɔiɔi kpo tónúsise kpo ã wutu ɔ, xwé kandé wá yí cobo ye wá gbesisɔme bo na setónú bo na yí akpádídó tò yetɔn. To éls ɔ, fénú Mawu tɔn we ná yè có, yè ɔi ná fun ahwan xá kentɔ Mawu tɔn léε bó ná nɔ me.

Égbé ɔ, gbétɔ le ɔi hwéhuhu sɔn kannumɔgbenu ..Klísu sɔn hun ɔe mí sɔn kannumɔgbenu hwéhuhu tɔn me. É byɔ tónúsise kpo gbejininɔ kpo tegbe cobo mí na yí Sínsenɔ, akpádídó tò mítɔn me, bo na lé ɔi ahwan fun xá kentɔ Mawu tɔn le we hwébɔnu.

Nùkanbyɔ le

1. È ji Mɔyizi kannumɔ dé, amɔ, é wá huzu vívú Falawɔ tɔn e nyí acekpatɔ Ejipu tò ɔ bí tɔn é tɔn.
Nugbo ____ Adingban ____
2. Mɔyizi sɔ ɔi emi kún na kpó ɔi Falawɔ tɔn sɔn vívú nyí we ó
A ____ ɔi Falawɔ tɔn nɔ kpɔn vívú ɔi devo le B ____ ɔi Falawɔ tɔn nɔ wà nũ xá Mɔyizi sɔn xwédo nyanya.
C ____ gbɔn nũɔiɔi e é ɔi nú Jehovah Mawu é gblame.
3. Đó Mawu na Kanáa Ejipunu e nyí kannumɔ ɔ'ayí le é wutu ɔ, è byɔ ye ɔi ye ni wà nũ ɔi cobo na yí Akpádídó Tò yetɔn ã.
Nugbo ____ Adingban ____
4. È byɔ gbétɔ e nyí kannumɔ nú hwéhuhu égbé le é ɔi ye ni wà nũ ɔi cobo na ɔi gù Sínsenɔ, Akpádídó Yíkúngban gbigbo tɔn ɔ tɔn ã.
Nugbo ____ Adingban ____

5. Mawu kplón azɔ Mɔyizi nú xwè kandé (40) dɔ Ejiɔ, bo lé kplón azɔ ɛ nú xwè kandé (40) dɔ kanlinnyitɔ linu cobo sɔ ɛ bo é na kplá Izlayeli-ví le sín kannumɔgbenu Ejiɔ tɔn me.

Nugbo ____ Adingban ____

Hwɛngán

Nùkplánkplán 7gɔ

Hwenu e é jɛxa dó é ɔ, Mɔyizi sín ɔ kplá Mɔyizi yì Falawɔɔn sín vɔ nyɔnu ɔ gɔn. "Mɔyizi kplán wema dɔ nunywe Ejiɔnu le tɔn bi me bo dɔ hlɔnhlɔn dɔ xodidɔ kpodo walɔ kpo me. Hwenu e Mɔyizi dɔ xwe kandé ɔ, e lin dɔ emi na yi ba Izlayeli togun tɔn le kɔn. E ɔ bo Ejiɔnu dɔkpo dɔ nu nyanya wa we dɔ ye me dɔkpo, bo e yi hwɛn edee gan bo hu Ejiɔnu ɔ. Mɔyizi lin dɔ ye we nyi Mawu tɔn. é nyí." (Mesédó 7:22-26)

Xesi e é dɔ dó nú e é wà ze xwè wu é wu é zɔn bo é hɔn sín Falawɔɔn gɔn, bo yì Madiáni tò me. É sɔ edee hwe leŋgbɔnyitɔ dɔhun nú xwè kandé, bo éné ɔ gúdo ɔ, Mawu dɔ gbesiɔ me n'i, bó ná dɛ Ablaxámu, Izaki kpódó Jakóbu kpó sín kannumɔgbenu agbaza tɔn sín kannumɔgbenu, éné ɔ, wuntun kannumɔgbenu hwehuhu tɔn mɔtɔn we. Mawu hun ali wɔ nú Falawɔɔn kpo Ejiɔnu le kpo bo ye na sɔ tónúsise hú kún súsú dó nú ye. É cí dɔ Falawɔɔn tuùn hlɔnhlɔn Mawu tɔn dɔhun có, hweɔebũnu e ali hun n'i é ɔ, é ɔ bo wɔ n'i bo é na gbé. Ee nukɔngbeví tɔn kú gudo é ɔ, é dɔ nú Izlayeli-ví le dɔ ye ni yì. Lo ɔ, é húzú gbeta, bó je yè gúdo, bó ná dó kplá yè wá kannumɔgbénu.

Xù Vɔɔ ɔ tó we Izlayeli-ví le dɔ na wá gbeta ɔ kɔn bo na setónú nú Mawu alɔ lekɔ yì kannumɔgbenu. Fíné we è dɔ axósú Ejiɔ tɔn ɔ kpódó ahwangɔnu tɔn kpó dɔ dɔ xu ɔ sín sin me lɔmɔ. Akɔta yɔyɔ e è dè sín kannumɔgbenu é dè fɔn dɔ akpá dè ɔ xwé. Nũ éné ɔ cí hɔn e mɔ hɔn nú hwehuhu é dɔhun. Dò akluzu Klisu tɔn jí ɔ, mɔ dɔ na wá gbeta dè kɔn bo na dɔ gán mɔtɔn hwehutɔ ɔ dó yehwesin sín sin ɔ me, bo na dó sixu fɔn bo na nyí nũdídó yɔyɔ dè. Pɔlu dɔ dɔ Hlɔmanu le 6:3-7 me dɔ "Aló mi tuùn dɔ mɔ me e le yehwesin dɔ Klisu Jezu me le é bɔ we le yehwesin dó kú tɔn me à cé? Ene wu ɔ, è dɔ mɔ xá ɛ gbɔn yehwesin e mɔ bló dɔ kú tɔn me é gblame, bonu lee è fɔn Klisu sín kú gbɔn susu Tɔ tɔn gblame é ɔ, mɔ lɔmɔ na ɔ gbè yɔyɔ dè me. dɔ fínfɔn sín kú tɔn hwenu ɔ, mɔ tunwun dɔ è ká me xóxó mɔtɔn nyi aklúzu jí xá ɛ, bónu agbaza hwehuhu tɔn ɔ ná vɔ, bónu mɔ ma sɔ nyí kannumɔ nú hwehuhu ó, dɔ me e kú ɔ, è ko dɛ edee sín hwehuhu sí."

Ye byɔ Kanáa tlolo á, dɔ nũdídí yetɔn gló. Yè gbé xó e Jozuwée kpódó Kalébu kpó dɛji dó Mawu wú é dɔ é.

Ene wu ɔ, ye dɔsa gbɔn gbetótí me, dɔ akpádídó ayikúngban yetɔn kpá nú xwè kandé, bo byɔ Akpádídó Ayikúngban ɔ jí gbedé á. Sunnu e dɔ xwè ko jeji le é bɔ kú (ze Jozuwée kpo Kalébu kpo wu) jen è na yí gbè nú ye bo ye na byɔ Akpádídó Yikúngban ɔ jí. Mawu gbé dɔ Mɔyizi ní má kplá yè yi Kanáa ó. É nyɔ wà ɔ, Jozuwée e nyí abɔtɔtɔ gbejinɔtɔ Mɔyizi tɔn é we.

Enyi ye dɔ nú nú Mawu bo setónú n'i tlolo ɔ, è na gbè ye bo ye byɔ Akpádídó Yikúngban ɔ jí. Mɔ ɔ dɔ na dɔ nũdídí tónúsise tɔn bo na dóhwe gbɔ xá Mawu cobo na byɔ Akpádídó Yikúngban mɔtɔn Sínsenɔ me.

Nùkanbyɔ le

1. Hwenu e Mɔyizi dɔ tintenkɔn we bó ná hwɛn Izlayéli sín yadonume sí ɔ, é ténkɔn bó ná sɔ nú léé dɔ abɔ tɔn me, é nyɔ hú dɔ é ní ɔ te kɔn Mawu.

Nugbo ____ Adingban ____

2. Mawu ná Falawɔɔn dɔ é ní sɔ bó ná hɔn nú kú kpódó nũhengblé kpó á.

Nugbo ____ Adingban ____

3. Nũdídí nú Mawu zɔn bo Izlayéli ví léé gbɔn Xu Vɔɔ ɔ sín sin me, bó ná vo sín kannumɔgbénu, lobo wá je agè dè ɔ jí, bó nyí akɔta yɔyɔ dè.

Nugbo ____ Adingban ____

4. Hwenu e Izlayéli ví léé je Akpádídó To ɔ me azɔn nukɔntɔn ɔ, yè dɔ nú nú A ____ xó e

Jozuwée kpódó Kalébu kpó dɔ é kpódó alixléme Mawu tɔn kpó.

B ___ hl̄nhl̄n yeḡesun̄ t̄n.

5. È na gbè M̄yizi ḡ é ni .

A ___ kplá Izlayéli ví lée yi Akpádídó To ́ me. B ___ byɔ akpádídó tò ɔ me có é ḡ nú Jozuwée ḡ é ni n̄ nuk̄n. C ___ m̄ bo ka byɔ Akpádídó To ɔ me ä.

Tavo e è s̄ awinnya dó bló akɔjije na le é

N̄kpl̄nkpl̄n 8ḡ ɔ

Mawu k̄n nȳna gèḡé dó Izlayeli-ví le jí, b̄ ee ḡò taji hugān é we nyí ḡ é kplá kannum̄ livi m̄kpan yi tò e é d'akpá t̄n nú Ablaxamu ḡò xwè m̄kpan ḡíe é me.

Sun at̄n e yè gosín Ejípu ́, b̄ xwe kanwe ko (400) m̄ e Mawu dó akpá nú Ablaxámu ́, yè ḡó ḡ̄nu ḡó Sinayíi só jí. Fíné we Mawu t̄n ḡe, bó s̄ s̄én t̄n lée jó nú M̄yízi. "Mawu Mav̄mav̄ ḡó nú M̄yízi ḡ: 'Wā ḡ̄n ce ḡó só ́ jí, bó n̄ fí, b̄ un ná ná we awinnyate e jí s̄én lée kpódó n̄ e un ḡó lée kpó ḡe ́, bó ná dó kpl̄n n̄ yè.'" (Tínt̄n 24:12) Mí n̄ ȳl̄ ye ḡó S̄én W̄ó le b̄ è slé ye dó ḡò. (Tínt̄n 20:3-17)

° "A ma s̄en vodun ḡevo ze nye wu ó."

° "Mi ma bló vodún ḡěb̄ s̄ín akpajlé nú miḡée ó al̄ sin e ḡò ḡò é me. Mi ma ḡe kó nú yè ó, mi ma ḡe kó nú yè ó; ḡó nye Mawu Mav̄mav̄, Mawu mit̄n ́, Mawu we n̄ hwanw̄, bó n̄ ḡ̄n tó nú v̄ ce lée ḡó hwe e t̄ḡbó ȳt̄n lée hu lée wú, káká yi jijime at̄nḡ ́ kpódó jijime eneḡ ́ kpó me e gbé wān nú mì lée jí.

° "Mi ma zé nye Mawu Mav̄mav̄, Mawu mit̄n s̄ín nyíko nyi gbè ó, ḡó me e zé nyíko nye Mawu Mav̄mav̄ t̄n nyi gbè ́, Mawu Mav̄mav̄ ná ḡ̄n hwe dó me ä . nyiko t̄n.

° "Flín gbɔjɛzán ́, s̄ó ḡó vo nú azān ayizén .

mi wa az̄, bó wa az̄ mit̄n lée b̄, lo ́, azān ténweḡ ́ nyí gbɔjɛzán nú .

Mawu Mav̄mav̄, Mawu mit̄n. Mi ma wa az̄ ḡěb̄ gbe éné ́ gbe ó, mi, v̄ mit̄n s̄́nnu ab̄ nȳn̄, mesent̄ mit̄n s̄́nnu, ab̄ mesent̄ nȳn̄, kanlin towe lée, j̄n̄ e ḡo toxo towe me lée. ḡó azān ayizén we Mawu Mav̄mav̄ s̄ó ḡó te bó bló j̄n̄uk̄́sin kpódó ayíkúngban kpó, xu kpó n̄ e ḡ'é me lée b̄ kpó. Éné ́ wú we Mawu Mav̄mav̄ xo ḡe dó gbɔjɛzán ́ jí, bó s̄ó ḡó vo."

° "S̄í t̄ towe kpódó n̄ towe kpó, bónú a n̄á ḡó ji ḡo to e Mawu Mav̄mav̄, Mawu towe ná ná we ́ me." ° "A ma hu me ó."

° "A ma le aga ä." ° "A ma fin a."

° "A ma ḡe kún̄nu adingban t̄n dó n̄zo towe wu ó."

° "Nukún towe ma n̄ n̄zo towe s̄ín xwè wú ó. Nukún towe ma n̄ n̄zo towe s̄ín asi wú ó, mesent̄ t̄n s̄́nnu ́ wú ó. mesent̄ nȳn̄, nyibú t̄n, tóci t̄n, ab̄ n̄ ḡěb̄ e nyí n̄zo towe t̄n é."

V̄o x̄a ye bo ḡ'ayi wu ḡó s̄én, s̄én, tuto, n̄ e è ḡó na wà le é kpo n̄ e è ma ḡó na wà ä le é kpo we. A ka m̄ x̄ogbe hwes̄ke me t̄n al̄ n̄ḡiḡi t̄n ḡé à? Gbedé! A ka ḡó ayi wu ḡó ḡokpo al̄ wè jen ḡó xó dó ayi, linlin al̄ j̄j̄ gb̄et̄ t̄n jí à? Gbedé! Akɔjije ene ɔ, è bló bo na dó ḡ̄n m̄ wá Klisu ḡón, b̄ lee è ḡó gb̄n ḡò Eblée le me é ɔ, akɔjije ḡȳḡ ḡé we ḡȳ ɛ, akɔjije e n̄ s̄ó n̄nyanyawiwa ke me é. "Nú akɔjije nuk̄nt̄n éné ́ ma ko nyla ä ́, è s̄ó ná ba tenme ḡěvo ä. Am̄, Mawu m̄ n̄ je n̄ e togun ́ ḡó ́ wú, bó ḡ: 'Hwenu ́, un ná je akɔjije ḡȳḡ ḡé xá Izlayéli togun ́ kpó Judáa togun ́ kpó. yè n̄ gb̄ejí nú ak̄ e un je xá yè ́ ä, b̄ un lé k̄ s̄ín yè ḡúdo. ." (Eblée le 8:7-9 ḡé xó s̄ín Jelemíi 31:31 me)

"Akɔjije e un ná je xá Izlayéli ví lée ḡo hwenénu ́ ḡíe. Un ná s̄ó s̄én ce lée dó ayi ȳt̄n me, bó ná wlán dó ayi ȳt̄n me. Un ná nyí Mawu ȳt̄n, b̄ yè ná nyí togun ce.

me kpeví bí ɔ̃ ɔ̃ me káká yi me ɔ̃xó bí jí. Ɖó un na sɔ̃ nũnyanyawiwa yetɔ̃n le ke ye, bo sɔ̃ na flín hwe yetɔ̃n le ǎ'." (Eblée le 8:10-12)

"Ée é yɔ̃ akɔ̃jije éné ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ 'yɔ̃yɔ̃' ɔ̃, é bló bo nukɔ̃ntɔ̃n ɔ̃ sɔ̃ nyí nũ xóxó ǎ, bo nũ e ko dó xó xóxó é kpódó nũ e ko dó xó é kpó ná bú zaandé." (Eblée le 8:13)

Hwenu e Jezu wá ɔ̃, é jlá fénú Mawu tɔ̃n kpódó nũɔ̃ɔ̃i kpó, wǎn yíyí kpódó hwesɔ̃keme sín wen kpó. Azɔ̃ tɔ̃n we nyí ɔ̃ é ni "wa jlǎ me e sé mì dó é tɔ̃n, bo fó azɔ̃ tɔ̃n." (Jaan 4:34) É hun ali nú hwesɔ̃ke me gbɔ̃n gbè tɔ̃n jó kpo jlǎ kpo dó sɔ̃ hwe mĩtɔ̃n le dó súnsún hwe mĩtɔ̃n le na, nú me e ɔ̃i nũ n'í bo "setónú nú nũkplɔ̃nme e è sɔ̃ d'así nú mi é kpo ayi yetɔ̃n bí kpo" le é bí. (Hlɔ̃manu le 6:17)

"Cóbónú nũɔ̃ɔ̃i éné ɔ̃ ná wá ɔ̃, sén ɔ̃ wlí mĩ dó gankpá me, bó sú mĩ dó gankpá me káká je hwenu e nũɔ̃ɔ̃i ɔ̃ ná ɔ̃e mĩ xlé é. Hũn, sén ɔ̃ sɔ̃ mĩ ɔ̃ ace jí, bó ná kplá mĩ yi Klísu gón, bónú mĩ ná mɔ̃ hwejjɔ̃nɔ̃ gbɔ̃n nũɔ̃ɔ̃i ɔ̃ gblame. Din e nũɔ̃ɔ̃i ɔ̃ wá ɔ̃, mĩ sɔ̃ ɔ̃e sén ɔ̃ sín ace glǎ ǎ." (Galatinu le 3:23-25)

"Midɛɛ léé ɔ̃, mi kú ɔ̃ hwe mitɔ̃n léé kpódó adagbigbo agbaza mitɔ̃n kpán me, bo Mawu fón mi sín gbɛ kpódó é kpó, bó sɔ̃ hwe mitɔ̃n léé bí ke mi, bó súnsún nũwlanwlan e è wlan dó mĩ jí, bo é gbé wǎn nú mĩ léé. (Kolɔ̃sinu le 2:13-14)

Wanyiyi Mawu tɔ̃n kpo nũblawukúnúme tɔ̃n kpo we zɔ̃n bo è sɔ̃ hun maɔ̃óblɔ̃ ɔ̃ dó savɔ̃ ɔ̃e VÍ Tɔ̃n me. Kú Klísu tɔ̃n we sɔ̃ "akɔ̃jije yɔ̃yɔ̃" ɔ̃ ɔ̃ ɔ̃ te, bo na sɔ̃ hwe ke me le, bo na lé ɔ̃e ye sín hwehuhu me nú me e nɔ̃ setónú nú yɔ̃yɔ̃ e è yɔ̃ ɔ̃ è ni leko sín hwe yetɔ̃n le gudo bo setónú é bí.(Xà Eblée le 9:16-28).

Ene wu ɔ̃, "Mi ɔ̃ xó bo wà nũ me e è na ɔ̃hwe xá sén e nɔ̃ na maɔ̃éekannuninɔ̃ me é ɔ̃hun, ɔ̃ è na ɔ̃hwe xá me e ma kú nũblawu nú me ǎ é. Nũblawukúnúme nɔ̃ ɔ̃ hweɔ̃i ɔ̃ jí!" (Jaki 2:12-13)

Nũkanbyo le

1. Mawu yɔ̃ Mɔ̃yízi ɔ̃ sɔ̃ ɔ̃ jí, bó ná e sén wǎ léé nú A ___ Kosi léé kpódó Izlayéli ví léé kpó [Jwifu léé].
B ___ Izlayéli ví léé káká sɔ̃yi.
C ___ Izlayeli-ví le kaka je hwenu e akɔ̃jije ɔ̃e e nyó hú m'é na ɔ̃yɔ̃ ye é.

2. Sén Wǎ le, Sén ɔ̃, nyí mejitɔ̃ alǎ mejitɔ̃ ɔ̃e bo na dó ɔ̃n gbɛtɔ̃ le wá nũɔ̃ɔ̃i me.
Nugbo ___ Adingban ___

3. È sixu hen Sén Wǎ le ɔ̃e le ɔ̃e wǎxo, enyi è na bo ma tle hen ye ɔ̃e ayi me ɔ̃e ayi me kpo ǎ ɔ̃ ne.
Nugbo ___ Adingban ___

4. Mɔ̃yízísén ɔ̃ ná hwɛngán, hwesɔ̃ke me. Nugbo ___
Adingban ___

5. Mawu ɔ̃e Mɔ̃yízísén ɔ̃ síin, "alɔ̃wlanwlan nũ e è byɔ̃ me léé tɔ̃n", gbɔ̃n kú Klísu tɔ̃n xixo dó aklúzu jí gblame.
Nugbo ___ Adingban ___

Ɖò Ayi Mawu Tɔ̃n Gudo .

Nũkplɔ̃nɔ̃n 9gɔ̃ ɔ̃

Ee è ɔ̃e Izlayeli sín kannumɔ̃gbenu Ejipu tɔ̃n, bo yí tò e me anɔ̃sin kpo wĩin kpo nɔ̃ sà ɔ̃e é gudo é ɔ̃, hweɔ̃tɔ̃ e Mawu cyan le é we nɔ̃ kp'ace d'ejí. Amɔ̃, Izlayeli-ví le jló na wà nũ akɔ̃ta e lelé dó ye le é bí ɔ̃hun. Yě gbé Mawu, bó ba axɔ̃sú ɔ̃kpó. Ene wu ɔ̃, Mawu na axɔ̃su ɔ̃kpo ye - Sawulu. É ɔ̃u ace gbɔ̃n nũ e togun ɔ̃ ba é jí - ɔ̃u axɔ̃su gbɔ̃n linlin jí hú mesentɔ̃ Mawu tɔ̃n tónúsétɔ̃ ɔ̃hun. Ene wu ɔ̃, Samuweli sɔ̃ ami dó ta nú Davidi b'ɛ nyí axɔ̃su, bo é nyí me e na setónú n'í é, sɔ̃gbe xá alixléme Mawu tɔ̃n. Azɔ̃n gègè we Davidi ɔ̃ na hɔ̃n nú Sawulu ɔ̃ Sawulu ɔ̃ gbè tɔ̃n nya we wutu .

mehutó yaya e jló ná hu i é dphun. É dọ mǎ́ có, é dọ mǎ́ có, Davídi gbe dọ é mí kún ná wa nǔ dẹbǔ "dó me e Mawu sọ é ó".

Ee Sawulu kú gudo é ɔ, Davidi huzu axɔsu. Mawu dọ dó Davídi wú dọ: "Ée é dẹ Sawúlu sín axósúzinkpo jí ́, é sọ Davídi axósú yětɔn. É dẹ kúnnu dó wǔ tɔn dọ: 'Un mɔ Davídi Jesée ví ́, me e jló mì é, é ná bló nǔ e jló mì é bí.' Kúnkan me we Mawu sé Mehwléngántó Jezu dó nú Izlayéli ví lée lè e é ko dó akpá tɔn gbɔn é." (Mesédó 13:22-23)

Hwedenu ɔ, Davidi sín me le dọ kanlinkpó nya dɔkunɔ dẹ tɔn le tentin bɔ hwenu e ye dọ fine é ɔ, ye wà nǔ xá ε kpo sí sí kpo bo cɔn alɔ jí tɔn, bo wà nǔ xá kanlinnyitɔ tɔn le nyanya ǎ, ye ka lé yí nǔ tɔn le dẹ ǎ. Nukɔnme ɔ, Davidi dọ akpá tɔn, bɔ xove sín me tɔn le bɔ ye dọ hudo nǔdudu tɔn ene wu ɔ, Davidi byɔ alɔdó, amɔ, Nabal e nyí nya nyanya dẹ bɔ è tuùn i dọ é nɔ wà nǔ xá me nyanya é gbé nǔ e Davidi byɔ é kpo xógbe syensyen kpo, bo lé dọ sí sí nú me ǎ. Xome sín Davidi tawun, bo lin na hu i, amɔ, é lekɔ sín hwe tɔn le gudo, bo jó Mawu dó bɔ é zán hwedidɔ tɔn.

Amɔ, nǔ bí we nyí Mawu tɔn dọ gbézán Davidi tɔn me ǎ. É kpo ahwangɔnu tɔn kpo yì fun ahwan ǎ, é nyó wà ɔ, é nɔ xwégbe. É mɔ nyɔnu dɛkpedɛkpe dẹ dọ fíné, bɔ é jló è, bó sé me dó dọ é ní wá le aga. Ée é kplón dọ é dọ xo ́; Davídi ná gbe dọ è ní hu asú tɔn, bó ná dó hwlá hwe e é hu ́. Nǔ nyanya? Eɛn! Nǔ ni nyó Mawu nukúnme à? Gbedé! Davidi ba jeméji agbaza tɔn bo jó é dẹe dó nú metɛnkɔn ɔ. É jiya gégé dọ hwe éné ́ wú. Amɔ, hwenu e Natáan e nyí mesédó Mawu tɔn é kpé nǔ xá ε é ɔ, é yí gbè nú nǔnyanyawiwa tɔn, bo lekɔ sín hwe tɔn le gudo, lobo savo nú hwesɔke. È sọ hwe ke ε có, é kpó dọ nǔ e hwehuhu tɔn le jí le é sín wuvě sè we.

É dọ wen dọ linlin e é dọ dọ ayi me é, nǔ e é vé ní é kpo jlǒ e é dọ bo na sọ hwe ke ε bo na dó sixu bú xá Mawu é kpo we zón bɔ Mawu na dọ "Un mɔ Davídi Jesée ví ɔ, nya e sɔgbe xá ayi ce é dẹ, bo na wà jlǒ ce le bí." Ninɔme me bí tɔn ne égbé. Mí bí we hu hwe, bo dọ hudo linlin e sɔgbe é tɔn dó hwe mǐtɔn wu, bo lé dọ hudo hwe gbɔ tɔn xá Mawu.

Mawu d'akpá nú Davidi dọ kúnkan tɔn me dɔkpo na jinɔn axɔsuzinkpo emitɔn jí kaka sɔyi, bo dó gesí Jezu e nyí Klisu bɔ axɔsuduɔ tɔn na dọ vivo ǎ é we. **Klisu we, bo ma hu hwe ǎ, bo setónú nú Mawu bí mlémlé, bo sọ jlǒ dó sọ gbè tɔn jó dó savǔ dó súnún hwe mǐtɔn le na, bo gbɔn mǎ́ me bo dẹ akpá e Mawu dó nú Davidi kpo Ablaxamu kpo é.**

Nùkanbyo le

1. Davidi gbe dọ emi kún na wà nǔ dó Sawulu, Izlayeli Axɔsu ɔ wu ó, dọ Mawu we sọ ε axɔsu bɔ enyi emi wà nǔ nyanya dó wǔ tɔn ɔ, é na nyí sí sí nú Mawu ǎ.

Nugbo ____ Adingban ____

2. Me e sɔgbe xá ayi Mawu tɔn é sín tinme we nyí .

____ me e nɔ kplón sén le kpo gbedide le kpo Mawu é. B ____

me e dọ hɔnhɔn bo nɔ kp'ace nú togun Mawu tɔn é.

C ____ me e jló ná wa nǔ jlǔjlǔ, bó jló ná jla hwehuhu sín nǔ e é sixú ko wa lée dọ é.

3. Davidi nyí kpóndéwú nú mǐ dọ é A

____ nyí Axɔsu hɔnhɔnɔ dẹ.

B ____ hu hwe ǎ ene wu ɔ, Jezu e ma hu hwe ǎ é sixu nyí Davídi ví.

C ____ yawu lekɔ sín hwe tɔn le gudo bo savo nú Mawu dọ é ni kú nǔblawu nú emi hwenu e emi tuùn hwe emitɔn le é.

4. Nǔ e Davidi nɔ wà le é nɔ nyó Mawu nukúnme hwebínu.

Nugbo ____ Adingban ____

5. Jezu, kúnkan Davídi tɔn, sọ gbe tɔn jó dó hwesɔke me sín vɔsisa dphun Nugbǒ

____ Adingban ____

Gbeyí dọ Akɔjije Xóxó ɔ tɔn le

Nùkplɔnkplɔn 10gɔ ɔ

Mawu dọ xó tɔlɔ nú Adamu, Nɔwée, Ablaxamu, Izaki kpo Jakɔbu kpo dọ hwenu e me gégé nɔ yɔ dọ Tógbó le sín Hwenu é.

Hwenu e è dọ akɔta Izlayeli tɔn ayí é ɔ, É dọ xó nú Mɔyizi, Jozuwée, bɔ ene gudo ɔ, é dọ xó nú hwedɔtɔ yetɔn le. É dọ có

Samuweli we nyí hwedɔ́tɔ́, togun ɔ́ fɔ́n gũ bo byɔ́ axɔ́su. Ɖò axɔ́su le sín acekpikpa hwenu ɔ́, Mawu jla wen tɔ́n gbɔ́n sunnu e mí nɔ́ yɔ́ ɔ́ gbeyiɔ́ le é jí. Gbeyiɔ́ lée bí we jlá wen Mawu tɔ́n Izlayéli ví lée có, yě bí we jlá nũɔ́ɔ́'ayí dó Mesiya e ja é wú ă. Ɖò xwè kanweko mɔ́kpan vlame kpo gbeyiɔ́ vovo gègè kpo ɔ́, è wlan nũɔ́ɔ́'ayí 50 jeji dó wema me, bo ye bí jenu dò Jezu jí. Nũɔ́ɔ́'ayí kpedé we è slé dó dò bo jijenu yetɔ́n dò Alexwíí Yɔ́yɔ́ me xwedó ye.

Malacii 3:1. "Mi có miɔ́ée! Un sé wensagun ce dó, bo é ná bló ali dó nú mì. Éné ɔ́ gúdo ɔ́, Mawu Mavɔ́mavɔ́ e ba we mi ɔ́ ná wá Sinsenɔ́ tɔ́n me ajijime. É we nyí mesédó akɔ́jije tɔ́n e jló mi é. Mi có miɔ́ée! É jăwe!", Mawu Mavɔ́mavɔ́ Nũbĩwúkpétɔ́ jĩxwé tɔ́n ɔ́ ɔ́.

Matie 2:28. Ée è ji Jezu ɔ́ Beteleyému ɔ́ Judée yíkúngban jí ɔ́ axósú Elódu hwenu ɔ́, nũnywétɔ́ lée gosín zănzănhwe jí, bó wá Jeluzalému, bó kanbyɔ́ ɔ́: "Fíté Jwifu lée sín axósú e è ji ɔ́ ka ɔ́e?"

Bĩbẽme 49:10. Axósúkpoge ɔ́ ná gosín Judáa sín ace me ă, axósúkpoge ɔ́ ná gosín afo tɔ́n lée tɛ́ntin ă, káká je hwenu e è nă sú nũjɔ́ wá n'i é; é we togun lée ná se tónú n'i.

Luki 3:23-38. - Kúnkan Jezu tɔ́n sín kúnkan ɔ́ ɔ́ kúnkan tɔ́n kpón we gbɔ́n Davídi jí káká yi Adamu jí.

Jelemii 23:5. "Mawu Mavɔ́mavɔ́ ɔ́: "Éɔ́je, hwe ɔ́e nu ná se yá bo un ná sɔ́ ala hwejjɔ́nɔ́ ɔ́kpó dó Davídi sín kúnkan me, bo é ná ɔ́ axósú, bó ná wa nũ kpódó nũnywé kpó, bó ná nó wa nũ jlɔ́jlɔ́, bó ná nó wa nũ jlɔ́jlɔ́ ɔ́ to ɔ́ me.

Matie 1:13. Jezu Klísu e nyí Davídi ví, Ablaxámu ví ɔ́ sín tan we.

Ezayii 7:13. -4 Éné ɔ́ gúdo ɔ́, Mawu Mavɔ́mavɔ́ ɔ́: "Hũn, Davídi xwédo mi, mi dótó!

Matie 1:18. Lě e è ji Jezu Klísu ɔ́ gbɔ́n ɔ́ né. Hwenu e nɔ́ tɔ́n Mali ɔ́ akpá dó nú Jozéfu we, cóbónú yě ná nɔ́ kpó ɔ́, Mawu mɔ́ ɔ́ é ɔ́ xo gbɔ́n Yesinsen sín hlŋhlŋn jí. **Micée 5:2.** Lo ɔ́, hwi Beteleyému Efláta toxo ɔ́, hwi me e hwe dín ɔ́ akɔ́ta Judáa tɔ́n lée me ɔ́, è nă ɔ́e we sín hwi me

Me e ná ɔ́ axósú Izlayéli ɔ́ nu nú mì, me e tíin sín xóxóxó me é wá nú mì. Matie 1:13. Jezu Klísu, Davídi ví, [Beteleyému] Ablaxámu ví ɔ́ sín tan we.

Zakalii 9:9. Sinyɔ́nɔ́n e mi, mi j'awă káká! Jeluzalémunu lée mi, mi sú xó bó sú xó! Axósú mitɔ́n jăwe gŋn mitɔ́n né; é nyí hwejjɔ́nɔ́, bó dó hwɛngán, é sɔ́ éɔ́je hwe, bó xá tóci jí, tóci ví ɔ́e jí.

Matie 21:6-7. Ahwanvú tɔ́n lée ka yi bló nũ e Jezu ɔ́ nú yě é, bó kplá tóci ɔ́ kpódó tóci ví ɔ́ kpó wá, lobo kplá awu yě tɔ́n lée nyi yě jí. é jínjón jí.

Ezayii 53:5. Lo ɔ́, hwe mĩtɔ́n lée wú we è gblě wũ i, bo hwe e mí hu lée wú we è gblě e; tóɔ́nɔ́nɔ́n me fífá mĩtɔ́n tɔ́n je jí tɔ́n; bo akpa tɔ́n lée we zón bo azɔ́n gbɔ́ nú mí.

Matie 27:26. Éné ɔ́ gúdo ɔ́, Pilátu jó Balabási nyi te nú yě; lo ɔ́, é xo Jezu, bó jó e nú yě, bo è nă ká e nyi aklúzu jí.

Ezayii 53:7. É ɔ́ ya dó n'i we, è ɔ́ ya dó n'i we, é ká ke nu ă; lěngbó e è kplá xwe lanhu gbé é ɔ́hun, lěngbó e è kplá fún kpa n'i ɔ́ cí xwíí ɔ́ me e ɔ́ fún kpa n'i we lée nukɔ́n ɔ́ ɔ́hun, mɔ́ ɔ́kpó ɔ́ we é ke nu ă.

Matie 27:12-14. Hwenu e vŋsánú-xwlémawutɔ́ ɔ́axó lée kpódó tomexó lée kpó ɔ́ hwe dó Jezu we ɔ́, é ke nu ɔ́e ă. Éné ɔ́ gúdo ɔ́, Pilátu kanbyɔ́ Jezu ɔ́: "A se hwe tobutóbú e dó we we yě ɔ́ ă cé?" Lo ɔ́, Jezu ke nu ɔ́e ă, bo é kpácá tokpɔ́ngán ɔ́ ɔ́ésú.

Ezayii 53:9. É ɔ́ i xá meɔ́dí dá lée kpó ɔ́kunɔ́n lée kpó hwenu e é kú ɔ́, é ká wa nũ nyanya ɔ́e ă, mebléblé ɔ́e ă ɔ́ nu tɔ́n me ă.

Matie 27:57-59. Gbadanu éné ɔ́, ɔ́kunɔ́n ɔ́e gosín Alimatée bo wá. Jozefu we é nɔ́ nyí, bo ko huzu ahwanvu Jezu tɔ́n. É yi mɔ́ Pilátu, bó byɔ́ e Jezu sín cyɔ́, bo Pilátu ɔ́e gbe ɔ́ è ní sɔ́ e. Hũn. Jozefu zé cyɔ́ ɔ́ bo bú avɔ́ mímé ɔ́e dó. Éné ɔ́ gúdo ɔ́, é sɔ́ cyɔ́ ɔ́ yi ɔ́ ɔ́do é ɔ́ésú tɔ́n e é kun ɔ́ sɔ́ me ɔ́ me. Ee é blí awinnya ɔ́axó ɔ́e dó ɔ́do ɔ́ sín hɔ́n nu gudo é ɔ́, é tón, Nùkanbyɔ́ le .

1. Mawu ɔɔ xó tɔɔb xá Adamu, Nɔwée, Ablaxamu kpo Davidi kpo.

Nugbo ____ Adingban ____

2. Nũɔɔɔ'ayĩ ɔɔ ɔɔ mèhwɔngantó ɔɔ wu ă .

Nugbo ____ Adingban ____

3. Ezayĩ wɔ nyĩ gbeyiɔɔ ɔɔkpo e ɔɔ nũɔɔɔ'ayĩ dó Mɛsiya ɔ wu é à? Nugbo

____ Adingban ____

4. Nũɔɔɔ'ayĩ 50 jɛji wɔ gbeyiɔɔ gègě ɔɔ bɔ ye bĩ jɛnu ɔɔ Jezu Nazaretinu ɔ mɛ, Klisu ɔ .

Nugbo ____ Adingban ____

5. Mawu gbɔn axɔsu Izlayeli tɔn ɔɔ jí bo jla wɛn tɔn gbeyiɔɔ tɔn ɔɔ. Nugbo

____ Adingban ____